

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesegyre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajcár.

Előfizetési csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábos petitisor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilvált garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

A lap szellemi részére a a nyilváltárra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1883-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.

Fél évre 3 frt.

Évesegyre 1 „ 50 kr.

Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz küldendő, — legelőször postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,

kiadó s lap tulajdonos.

Horváth Danó

fel. szerk.

A közérkölciség mótelyei.

A szomorú tapasztalás azt bizonyítja, hogy az emberi boldogságra nézve oly nélkülözhetetlen szabadság, tömördek visszaélésre szolgáló okot: és ennél fogva a korlátlan egyéni szabadság miatt a közérkölciség súlyos főlben van.

Városunkban a közérkölciség hanyatlásának egyik oka azon lábra kapott szokás, hogy némely kávéházak és kocsmák, világos virradtig nyitva tartatnak az oly dorbózólok számára, a kiknek éjjel virrad, s a kik kiméletlen orgiáikkal a munkás polgárok nyugalma csaknem minden éjjel háborgatják.

Ezen korhely tanyákban nem hiányzanak a csábító szírenek sem, hogy a kikre a sze-

szes italok nem bírnak elég vonzerővel: a csábító szemeknek essenek áldozatul.

A városi hatóság, mely a rendőrséget gyakorolja, igen jól ismeri ezen csábítóhelyeket, s éppen azért egyelőre azokat még elősorolni nem kívánom: de vagy nem akarja, vagy nem képes meggátolni az erkölcselenség ezen megdöbbentő elharapódzását. Pedig mi könnyű módon lehetne a bajt gyökeresen kiirtani. Büntetnék csak meg az illető iparúzt első esetben tíz, másodikban ötven frt pénzbírsággal, harmadikban pedig az üzlet bezárásával; és lenne csak az őrárat a rendőri óra beköszöntésével, segítségére az üzlettulajdonosoknak a helyiségek kiürítése által: azonnal vége volna az éjjeli tivornyázásnak. Magába értetődik, hogy a városházán kellene lenni egy sötét dutyinak, mely kemény kővel lenne kitatarozva és minden butort nélkülözne, hogy az éjjeli nyugalom háborgatói, az éjjeli tivornyázók, legalább is tízenként óra időtartamra ott kapnának kényelmetlen szállást.

Az ember szíve vörzik, hogy míg a nemes lelkek ipariskolákat állítanak a nagy részben iskolázatlan iparos ifjuság kiképezésére, és kieszközik a kormány segélyét a nagy fontosságú tárgyban: ugyanakkor egynémely haszonleső korcsmáros és kávé, megnyitja csapszékét vagy termét a legaljasabb mulatásokra. Pedig az alkalom szűli a tolvajokat. Az ily büntényakon tékozolja el az iparos és más rendű ifjuság egy tetemes része az utolsó garasát is; nemcsak azt, amit veritékkel keres: hanem nyáron a téli, télben pedig a nyári ruháját adja zálogba, és az így szerzett pénzt is ezen erkölcsrontó orgazdákhoz és a szíreneknek áldozza. A munkádó iparosok legjobban tudják, mi hasznát lehet venni az

oly segédnek, a ki reggel-őrsi légyként tántorog haza az ily tivornyából, üres zsebbel és jól megdézsmált életerővel.

Tudva van, hogy a főváros, úgy annak példája után Kolosvár, s valószínű hogy már több rendes város is, megtiltotta a nyilvános mulató helyeken a pinczérnők alkalmazását. Ezen szétugrasztott, legnagyobb részben örömlányok most a vidékeket boldogítják. Ma már nincs városunkban oly közhely, mely ily pinczérnők nélkül fenállhatna; a miért aztán a tisztességes nők az ily helyeket meg se látogathatják; és bizony méltán zokon vehetik azt is, hogy a férjeik oda ellátogatnak. De hogy is ne, midőn a városi hatóság szombatonként fölrendeli az ily pinczérnőket orvosi vizsgálat végett a város házára: s így a mi közhelyeink a hatóság tudta és beleegyezésével nyilvános bordélyházakká súlyednek alá.

De fáj az önkormányzati rendszer hívének, hogy az ily visszaélések a centralisták malmára hajtják a vizet; mert akarva nem akarva, kénytelen az ember fölsobajtani, hogy állami rendőrség jőjjön el a te országod; miután a megyék és községek nem tudnak, vagy nem akarnak kötelességeiknek eleget tenni.

A közérkölciségnek a sirját ásák meg a megdöbbentőleg elszaporodott vadházasságok is. Az állami életnek két szöglet-kövét képezik a tulajdon szentsége és a házasság. Alig mult el annak néhány évtizede, hogy egy-egy magáról megfélekedezett nőnek megessettségé még ritka eseménynek tekintetett, és közmegevetés tárgyául szolgált; ma már a lakosság egy szembetűnő része minden szemérem fölrétételével, vadházasságban él, és halomra nemzi a törvénytelen gyermekeket, a kiknek

TÁRGYA.

Plachy Tamáshoz

a Szent-István-rend kis keresztjével való legmagasabb kiáltatás alkalmából.

Fejdedem adta egy nagy rendjelét,
Bírságot adta régen vármegyéd,
Népérkelem és fejedelmi kegy
Hát isten — régen ugyanaz és egy.

Egy s ugyanaz — maradjon is mindég
Áldásával kísérje a jó ég,
Imasórájok — borban, derűben,
Nemzet fája, mely van fejlődésben.

Adjon árnyat — egyesnek és köznek,
Gyarmadást te nemzetségednek
Lombjal közt a császári fészek,
Legyen óva — meg ne tápják vések.

Mit ábrázol a családi címer —
Szép jövőnek a jelképe legyen,
Zöld galyas galambja a reménynek
Valósítsák késő nemzedékek.

Szépén hangzik: „Nógrád a közügyért”
Nemes becsavagy olyat mindég megért,
Te lettél most családod „atátora”
Ne felejtse azt a jelzőt soha.

Plachy Bertalan.

Neologia és orthologia.

Irta: Pajor István.

„S ist eine alte Geschichte
Sie bleibt doch ewig neu.“

Nem tudom: sokan emlékeznek e még a Magyar Tudományos Akadémia azon nevezetes ülésére, melyben a magyar „orthologok” vezére nyíltan kibontotta a „nyelvjavítási” mozgalom zászlaját; elmondá erre vonatkozó hitvallását, és megüzente a „modern” neologianak az irtó háborút. Biz’ ennek már nyolczadik éve fordult a f. évi április 19-én. Hosszú idő; de nem tulságos arra, hogy ily nagy aránya actio látható eredményei fölött elfogulatlan és indokolt véleményyt nyilváníthassunk.

A hadüzenetet Szarvas Gábor ur ugyanakkor következőleg proklamálá: A küzdelem a „nyelvújítás és nyelvjavítás” közt már megkezdődött. (Értvén ez alatt az akadémia I. osztályának a megelőző napi ülésében vége ment harcot.) Elmondá ezután, hogy ő nem vitatja a nyelvújítók érdemeit; elismeri buzgóágukat; de elismerése nem terjed ki azon lázas tövékenységre, mely nem ismer korlátot; valóságos szögyártással fajul; fű, faragás, vés a nyelven. — S midőn ezen eljárás védelmére Fogarassy példákat hozott fel, „a példacsinálás kötes fegyver — ugymond Szarvas, — mert igen ríktó példákat lehet felhozni a régi nyelvből, az új nyelv rovására”. S hogy ezt nyomban be is bizonyítsa, idézett egy pár passzút Pázmány irataiból, és utána két mondatot egy legújabb vegyészeti és orvostudományi könyvből. Az ellentét megtette a csattanós hatást, melyre számított volt, s mely legjobb illusztrációját a neologia jelen volt vezér-főfőinek soraiban észrevehető, a közönség hangulata által is növelt nyugtalanságban találta.

A meglepetés eme kedvetlen érzete azonban csak addig tartott, míg a támadás visszaverésére főlkelt Pulszky Ferencz, és azon kérdést intézte a felolvasóhoz: „Miért nem tetszett neki Pázmány ellendében Róvész Imre vagy más jelenkori egyházi író művéből idézni theologiai mondatokat? mert az természetes,

hogy akik nem szakemberek, azok nem fogják megérteni sem a modern, sem a Pázmány korabeli vegyész.” Oda tartotta ezután még P. F. a reformátornak azt a gyakorlati igazságot is, hogy: „Az új szók szükségnek felelnek meg; amit bizonyít az is, hogy Sz. G. maga is sürdül el velük.” Erre a kihívó fél nem tehetett egyebet, mint hogy beismeré, miszerint: „Uj szók nélkül itt beszélni sem tudna”, s ő csakis a korcs szavak ellen kel ki — ugymond, — melyeket ajpusza önkény képezett; és hogy: melyek a megmaradtak és melyek a kiküszöbölendők, ez más kérdés.

Ez a clausula salvificatoria éppen jókor jött arra, hogy Hunfalvy Pál azt teljes tapintattal jogörre emelni siessen, akként állítván föl egész általánosságban a thesist, hogy: „Tiszteljük a nyelvtudomány jogát és mondjuk ki, hogy oly nyelvtanilag és történelmileg rossz szókat, a minőkkel most gyakran élünk, jövőre ne csináljunk.” Ez aztán meghozta, ha nem is a békét, legalább az ideig-óráig tartó fegyveresünetet, de csakis a Jókai által tett lényeges toldalékkal, aki ugy nyilatkozék, hogy „elfogadja, a mit Hunfalvy a jövő eljárásra nézve mondott, de a meglevő jóhoz, a általánosan elfogadotthoz szilárdan ragaszkodik.” Ez pedig logico annyit tesz, hogy jó lehet maga helyén a da, de képző is, a nok, nök képző is, és jök lehetnek mindazok a meglevő szók és mondatok, melyeket a gyakorlat (—usus) irodalomban és közéletben ilyenekül szentesített. Ha ebben az orthologia akkor megayugazik, és nem deelarál freivogel-nek egyes a mellőzhetlen szükség által indokolt és akkor már általánosan elfogadott ártatlan képzőket, nem lett volna szükség a nagy schismára, és az azóta elkecserekedéssel folyó meddő harcra. — De mivel ez már megtörtént, nem lehet csölem az okokat okaira visszatérni; s amennyiben e tárggyal a jelen sorokban foglalkozom, ennek keretét csak odáig akarom terjesztetni, hogy lehetőleg megvilágítsa legyen, vajjon nyolcz évi időköz pro és contra folytatott harcainak megfigyelése azon tanulságot eredményez-e, hogy a da, de, nok, nök s még néhány képző, mint a nyelvben történelmi létjoggal állítólag nem bírók, kiirtandók és illetve a jövőben visszautasítandók legyenek-e vagy nem? (Folyt. köv.)

fölneveléséről csak ritkán gondoskodik valaki, s így azok csak a tolvajok és rablók számát szaporítják. A gondolkodó ember elszomorodik a véstetjes jövőn, mely az emberiségre vár.

Ugyan kérdem: rondén van-e az, hogy a hatóságok, sőt az egyes tisztességes emberek is, szolgálatba fogadnak oly egyéneket, a kik az állam legazentebb intézményéből, a házaságból gúnyt űznek, és vadházasságban élnek? Vagy nem lehetne-e az ily törvénytelen viszonyt érezhető megadóztatásokkal is gátolni, és az ily módon befolyt pénzt a törvénytelen gyermekek nevelésére fordítani?

A legkomolyabban ki kellene nyomozni, mi okozza az ily vadházasságok elszaporodását. Nincsenek-e például a szegény házások az egyházak részéről túlterhelve? E tekintetben csakugyan rendet kell csinálni; mert az nagy botrány, kivált a r. katolikusoknál, hogy midőn az úri osztály semmi egyházi terhekben nem részesül: addig a szegénység érezhetőleg van megterhelve. Itt van az ideje tárgyban a czélszerű intézkedésnek; mert mióta a volt urbéri házhelyek eldarabolása megengedett: a pap és tanító nem tudja, kin követelje a maga illetőségét.

Ha a polgári szabadságot még a közérkölciség rovására is bálványozzuk: akkor az abszolutismus érdekét mozdítjuk elő; mert a féktelen szabadságot megutálja az erkölcsös ember; és a közérkölciség és a rend érdekében szabadsága egy részét ha kell, föl is adozza. Soha sem szabad felednünk a koszorús költő arany szavait, hogy:

Minden országnak támasza talpköve a tiszta erkölcs,
Mely ha elvész, Roma ledől s rabigába görbed.

Bodnár István.

Közigazgatási bizottsági ülés

(Júl. 2-án.)

Gr. Gyürky Ábrahám főispán a megjelent tagok üdvözlése után megnyitván az ülést, indítványozta, hogy mintán több bizottsági tag ülés közben eltávoznai kíván, az alispáni referádák után a szokott rendről eltérőleg, az addógy és ügyv. vétségek napirendre. Ezen indítvány elfogadása után, felolvastatt az alispáni jelentés; ezután pedig az előkileg elintézet ügyek tárgysorozata.

A vallás és közokt. minisztérium leirata, a losonczyi állami főgymnasium építése tárgyában. Ezen leirat szerint a losonczyi m. kir. államgymnasium építkezése vizsgálat alá vétetvén, kitűnt, hogy az építkezés kifogástalanul bajtatót végre, s hogy az anyagok jók voltak, az egyes hiányok pedig utánpótlóltattak. Ezen leirat tudomásul vétetett.

Balás Ferencz főszolgabíró jelenté, hogy Hinka Ferencz romhányi volt kórorvos ellen a fegyelmi vizsgálatot meg nem ejthette, mivel bevezelt időközben lemondott a eltávozt.

Belsőügyi miniszteri leirat, melyszerint a megye kérvénye folytán a csendőri száronparancsnokság Esztergomból B. Gyarmatra helyeztetett. Tudomásul vétetett.

Gr. Gyürky Ábrahám. Midőn a csendőrségi állomásokra vonatkozó tervezet elkészült s az a marcziusi rendkívüli közgyűlésen elfogadtatott és megerősítés végett a minisztériumból felhorjlesztetett; még akkor nem volt tudomása senkinek, hogy a májusi rendes közgyűlés a megye eddigi szervezetén oly lényeges változtatást teend, hogy t. i. a járásek számát hatról hétre szaporította, s felállította a gácsi járást, akép, hogy ezen 7 ik járás szolgabírói székhelyétől Gács alapított meg. E járás geográfiai fekvése, az ottani nép viszonyai, de főleg azon tekintet és rendszabály, hogy minden járás szolgabírói székhelye egyszerűen követele az is, hogy közbiztonsági közegekkel ellátassák, méltán igénylik azt, hogy Gácsra csendőrségi állomás állíttassék fel. Az eredeti tervezet és most már sanctionált csendőrségi beosztás azonban Gácsot mellőzte, mert Losoncz tekintetvén a mostan még érvényben lévő losonczyi járás székhelyétől, onnók Gácshoz való közelsége nem tette szükségessé a csendőrségi állomás ottani felállítását. Az új járás szolgabírói székhelye azonban mulhatatlanul követele, hogy ott is legyen csendőrségi állomás, mert előre látható, hogy a szolgabírók a közbiztonsági ügyeket tekintve, örökös dilemmában lennének. Ezen a hajon még most igen könnyen segíthetünk akár azáltal, hogy Gácsra új állomást kérjünk, akár pedig azáltal, hogy egyes állomásokon a létszámot apasztva, s felmaradt csendőrségből a gácsi állomás szerveztetnék. Ajánlom tehát ezen indítványomat a t. bizottság figyelmébe, és kérem, méltóztatásának azon határozatot elősegíteni, hogy innen a m. minisztériumból a helyzetet kimerítőleg előtűntető indokolt felhorjlesztés tétessék s ezen felhorjlesztés megtételével a megye főjegyzője bizassék meg.

Gr. Forgách Antal ezen indítványhoz készséggel hozzájárul, mert szerinte képzelnai sem lehet, hogy a szolgabírói székhely közbiztonsági közegekkel ne legyen ellátva Gácsra nézve pedig m. skulumban is indokolt a csendőrségi állomás felállítás, mivel Gácsra sok a gyári munkás. De továbbá Gácsnak közlekedési viszonyai, pósta, távirda állomásai kedvező elhelyezését biztosítják a csendőrségi állomásnak. Nézete szerint ez elérhető lesz, a létszámok egyes helyeken reduciója által. Minnek például Kékkőn 5 csendőrségi elég ott 4 is, mint a Bach korzak alatt volt.

Reményfy József a redactiót az előbbi felhorjlesztésekkel szemben nem ajánlja, s kizárólag az új post felállítását mellett szólal fel. Ezzel kapcsolatban a feliratban arra is vel kiterjeszkedni, hogy a laktanyák kiberlése czéljából a feltételek a parancsnokságok által teljesen kimerítessenek, mert pl. Gyarmat városához a laktanya bérletére nézve oly megkeresés érkezett, melyből sem azt nem lehet kivenni, hogy mily nagy, hány szobából és melléképületből álljon a laktanya, sem pedig azt, hogy mily bér fog fizettetni az ily laktanyákért? s így a közönség magát tájékozni nem tudja; pedig az idő közel van, mert már nov. 1-én a csendőrségnek itt kell lenniök, addig tehát a kibérlet házat laktanyává bajos lesz átadomítani.

Gr. Gyürky Ábrahám főispán úgy véli, ha az új állomás meg nem erősítették, ez esetben czélszerű lenne oly irányú felhorjlesztést tenni, hogy a kékkői, füleki, divényi, rétsági és s. tarjani állomásoktól egy-egy csendőri a megalapított létszámából elvétezték, s Gácsra helyeztetnek.

A bizottság ezután a felhorjlesztés megtételét egyhangulag elhatározta.

Nagy érdeklődést keltett a megyei gazdasági egyület megkeresése a faskolákban a községekben rendszeres meghonosítása és azokra való közigazgatási felügyelet tárgyában. Mindenki érezte azt, hogy e tekintetben megynék nagyon hátra van; sőt a főispán nyíltan adott kifejezést annak is, hogy alig van megye, hol a befásítási ügy annyira elmaradt volna, mint itt Nógrádmegyében. A főispán ez ügyben az obligatorius eljárástól sem rettenne vissza — úgy mond, — mert hisz ez olyan kényszer, mely az emberiség javára szolgál. (Általános helyeslés.) Itt tehát kérni és tanítani nem lehet, mert már ez mind megtörtént; itt kényszeríteni kell! Ezen megkeresést tehát az erdészeti bizottsághoz véli áttétetni, hogy ez kötelező határozatokat hozzon a fásítás üdvös intézkedéseire nézve.

Egilmayer Adolf főmérnök arra is kéri a bizottságot, hogy az állami és megyei utak melletti fási társra nézve is kötelező intézkedések tétessenek.

Gr. Forgách Antal igen helyesen figyelmébe hozza a bizottságnak, hogy erre az iskolalátogatók is felbátvának, s ezek legalább a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolják.

Komjáthy kir. tanácsos s tanfelügyelő megjegyzi, hogy tekintetben az iskolalátogatók figyelemztetve lettek. Reményfy József nem bizik az iskolalátogatókban, mert hisz egy két kivételével ezek sem tesznek semmit sem. — (Közbeszólás: Azt nem lehet mondani, hogy nem tesznek semmit sem.) — Én nem mondtam, hogy egy sem tesz semmit sem, hanem, hogy egy-kettő kivételével semmit sem tesznek. Szerintem is e tárgyban szigorú intézkedéseket kell tenni, s elfogadják ugyan a főispán úr indítványát; hogy t. i. e tárgyban az erdészeti bizottság kötelezőleg intézkedjék, azonban oly hozzáadással, hogy a fásítás kényszere ne csupán a községekre, hanem egyes birtokosokra is terjesztessék ki. Az erdészeti bizottság pedig felhívassék, hogy mutassa ki azon elhagyott kopár, vízmosások és árkos területeket, melyek befásítása mulasztást nem szenvedhet.

Ezek után tárgyalatott Scitovezky János felebezése, Nőtines község adóellenőrzési bizottságának azon határozata ellen, mely a községi vízipuska és lajtok beszerzési költségeit kivétel nélkül minden adóra kivetette, holott a törvény értelmében az ily költség csupán a ház és szomelyadóra vethető ki. A felebbezés folytán az elsőfokú határozat, mint a mely az adóellenőrzési bizottság által illetéktelenül hozott, feloldatott, s a község utasított, hogy e költségekre nézve pótköltségvetést készítsen, s ennek megerősítése után a törvény korlátai közt vessen ki a pótlékok.

A Révay árvák ügyében eljáró küldöttség nem véleményezi azt, hogy az Okolicsányi Pál terhére kirótt 1019 ft számadási maradvány, a tartalék alából fedeztessék. Melicher Ferencz ellene szól, s kívánja, hogy az a tartalék alából utalványoztassék. Reményfy megjegyzi, hogy ezen összeg veszteség nem az árvaszék által kezelt pénzből, hanem számadási többletből, s Okolicsányi Pálnak, mint a Révay árvák gyámjának, árvaszékileg meg nem alapított munkadíjából származik, s még a gyámi törvény előtti gyakorlat szerint bírálendő el. De egyébként is, a gyt. 299 §-a csak a külsőnk meg nem téríthetése esetén utal a tartalék alapra. Ezen nézetet Gr. Forgách és Harnos is osztják. Az ügy azonban a bizottság véleményével a közgyűléshez, mint illetékes fórumhoz tétetik át, s erről a belügyminisztérium értesítetik.

Adóügy. Májusi havi bevétel 96,600 ft.

A zálogolási ügyekben felmerült azon panaszok folytán, hogy a zálogolási jegyzőkönyvek másolatához az igénylők nem juthatnak, s hogy e miatt tulajdon igénykeresetüket nem érvényesíthetik; utasítottai fognak az adóvégrehajtó közegek, hogy a zálogolási jegyzőkönyvekbe való betekintést az igénylő feleknek engedjék meg, — s a másolatot kívánságukra azonnal adják ki.

Torbicza Mózes ingatlanai ellen az adóvégrehajtás elrendeltetett.

Ütügy. A kálnói útra, mintán Soltész vállalkozó kötelezettségének meg nem felel, nevezett kárára és veszélyére újabb árverés tűztetik ki s a 2700 ft bálnapénz visszatartatik.

A Szécsény és Nagy Bárkány közti út elkészítését illetőleg Szécsény városa kiballgattatni fog.

Hatvani D. Bernát ajánlata a bujaki útra vonatkozólag a közgyűléshez tétetik.

Tarnóc község kérvénye az Ipoly folyó áradásai következtében történt károk elbírítása tárgyában, bizottságnak adatott ki, melynek tagjai Beniczky Gyula, a főmérnök és a járási szolgabíró.

A még hátralévő 20,000 ft inségi kölcsön elengedése iránt a pénzügyminisztérium újabban feliratilag megkérlelik.

Arvaügy. Beadványok száma 8460; hátralék 1659. A gyámpénztár rendben találtatott.

Tanügy. A jelentés tudomásul vétetett s egyes csekélyebb fontosságú kérvény és több miniszteri leirat elintéztetett.

Jogügyek. (Előadó Steller A. főügyész.) Gyurcsák János jobbágyi lakos panaszt emelt Kutalek Artúr közigazgató ellen, azért, mivel ez a panaszlótól egy 30 frites puskát vett meg, oly ígérettel, hogy a 30 frites adóörlesztése fogja fordítani, ezt azonban nem tette és a puskát sem adja vissza. Ezen panasz innen, mint magán kereset, elutasított.

Medvegy György szűgyi lakos felebbezte a képviselőtestület azon határozatát, mely őt a magtár építésétől szépezteti tekintetéből eltiltotta, mivel a magtár tűzfala a községi főútra tervezetett. A főmérnök küldetett ki a vizsgálat megejtésére.

Galgóczy Béla, mint a Zichy senioralis uradalom tisztartója felebbezte Sz. Péter község azon határozatát, mely az uradalom épületeivel szomszédos községi területeket, pinczék átsása czéljából egyeseknek eladta. A képv. testület határozata feloldatott, s a szakértői szemle elrendeltetett.

Gauro János panassa folytán Rákony János közigazgató ellen, többrendbeli visszaélések végett, vizsgálat rendeltetett el s erről az adófelügyelőség is értesítettet.

A nógrádi előjáróság elleni panasz alaptalan lévén, a további vizsgálat beszünttetett.

Nagy vitát keltett a losonczyi csizmadiaik ügye a sátrak kijelölése végett. Ugyanis Losonczon a csizmadiaik egy része az általános ipartársulatnak, másik része a régi czéhrendszeren alapuló csizmadia együletnek tagjai. Ez utóbbi akép intézkedett, hogy vásárok alkalmával az ő tagjait részesítette a sátor elsőbbségi jogban, magának vindicálván a sátor kijelölési jogot. Emiatt sok zavar és békétlenség keletkezett, s az általános ipartársulat tagjai ügyüket a városhoz vitték. A város képviselőtestülete zápos gyűlés után 4 szótöbbséggel a csizmadia társulat kijelölési jogát hagyta érvényben. Ez ellen folyományodtak az ált. ipartársulat tagjai a közig. bizottsághoz. A közigazgatási bizottság ezen ügyet nem találta az ipartörvény alapján elbírálandónak, hanem kimondta azt, hogy ez vásárrendőri ügy, s mint ilyen az iparjogosultság megszerzése szerint intézendő el. Miért is Losoncz város ily irányú intézkedés tételre utasítottatni fog.

A börtönügyi féléves jelentés tudomásul vétetett. Egészségügy. Kacsokovics Ferencz főorvos jelentése, mely kedvező egészségügyi viszonyokat tüntetett fel, szintén tudomásul vétetett.

Reményfy József interpellációt intéz a főorvoshoz, van-e tudomása arról, hogy Sápon egy öngyilkos bulája csupán csak a bíró közbejöttével bontoztatott fel a körörsen által? Jövőre a választ megadatik.

Jövő ülés aug. 16-kára határozatott.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

Közelem.

Mintán „Göthe és Schiller Epigrammái” című művem a sajtó alól kikerült, és szétküldésre készen áll. Felkértem tisztelt előfizető-gyűjtemet, hogy engem a küldendő példányok számáról lehetőleg a hó 16-káig értesíteni méltóztatassanak.

B. Gyarmat, 1883. július 5.

Csalomjai.

Hírek.

Személyi hírek Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr 6 méltósága f. hó 1-én érkezett a megye székvárosába hol másnap a közigazgatási bizottsági ülésen előkült, s igen melegen és fontos érvekkel szólalt fel az új gácsi járás érdekében oly irányban, hogy Gácsra mint a járás székhelyére csendőrségi állomás kéressék a m. minisztériumtól. Beszédét különben közzöljük a közig. bizottsági ülésről szóló jelentésünkben. Az ülésen a bizottsági választott tagok részéről csupán Beniczky Gyula, Gr. Forgách Antal, Hantely László és Reményfy József urak vettek részt. A főispáni ebédén az nap a bizottsági tagokon kívül részt vett Friderczky Lajos törv. elők úr is, valamint L. Imády Károly esperes plébános úr, ki a főispánra csattanós toszott mondot.

Hymen. Ipolyság egyik legzebb virágát, Héder-vary Gizella kisasszonyt, Héder-vary Antal ottani kintű ügyvéd leányát, e napokban jegyezte el Lukács György törvényszéki jegyző úr. — B. Gyarmaton a szép Heke Sarolta kisasszonynak esküvője Steiner Mórral f. hó 4-én tartatott meg.

Pajor István úr Göthe és Schiller epigrammáit kiadta magyar fordításban. A fordítás bü és oly sikerült, hogy e fordítást méltán bézagpótlónak lehet tekintenünk. A füzet tetszetős alakban állíttatott ki, s valóban dicsegetésre válik Kék László úr nyomdájának. Ára 5) kr. A tiszta jövedelem a csangók javára fordíttatik. A füzet megrendelhető a szerkesztőségünél is.

A megyei ev. esperesség közgyűlése ez évben Losonczon aug. hó 1-én fog megtartatni. Igen fontos lesz a közgyűlés, mert ez alkalommal fog az esperességi tisztikar 3 évi mandatumáról lekötődni, s már ekkor tájékozást nyerhet az ev. papság arról, hogy a leköszönéshez ragaszkodó Szebla János főesperes úr helyét ki pótolná legméltóbban?

A helyb. dalgyűlet zászlaja nem Berlinben, sem Bécsben, hanem B. Gyarmaton fog elkészülni. Benzen-leitner Leontin és Dömök Erzsébet, a polgári iskola egyes tanítónői vállalkoztak küldöttségi felkérés folytán e szép feladatra, mely által az együletnek legalább is 100 frites megtakarítanak.

Szigligeti József, a helyben működő szintársulat egyik kiváló tagjának jutalomjátéka ma este leand, színe kerül „A vén bakancsos és fia a buszár,” népszimű 3 felvonásban.

A megyei gazdasági egyesület termény és ezzel összekötött iparkiallítása érdekében a megye székhelyében B-Gyarmaton nagyban megindult a mozgalom. Azon kíváncsiam, hogy a megye székhelye, a megye másik nagy városában, Losoncban, méltóan képviselve legyen, teljesüljön fog. Egyesek és társulatok vállaltak hozzáfogtak a munkához, melynek eredményei megyénk gazdasági és ipari viszonyaira kellő világot fognak vetni. Nem is kell említenünk, hogy valamint Losoncban Búsbak úr, úgy B-Gyarmaton Karlik János úr tevékenysége és szívós közreműködése az, mely a szép és nemes célt érvényre juttatandja. Hogy azonban a cél annál inkább elérhető legyen, B-Gyarmaton Reményfy József úr kérését fel ezen udvós mozgalom élére. Reményfy úr, az őt felkérő küldöttségnek ezen megyei nagyfőnökségű és nagy való közreműködését szívesen felajánlotta a már legközelebb összehívja hívni az ipartársulatokat, hogy a végrehajtó bizottság megalkakítsa.

A vasárnapi délelőtti minden tekintetben fényesen sikerült; a műsor végighallgatása alatt szinkronizált, azonlalt pedig a lámpák és egyéb fénylángokkal gyönyörűen bevilágított park csak úgy benzegett az ép oly nagy mint szép közönségtől, melynek zömét, mint mindig, ugy ezuttal is városi intelligenciának szolgáltatva; de nagy kontingenccsal járult ahhoz ezuttal főleg két jó szomszéd közönségnek Mohora és Nagy-Csalmja úri népe is. Csapán az israelita vagyonos családok nem voltak képviselve jelöl annak, hogy ők a hazai közművelődésnek nem barátai és pártolói; ezt tanusítják a színház gyér látogatásával is. Az estélyi műsora igen érdekes és változatos volt, mert alapunk mult számában felsorolt férfi négyes dalok egybevégtő előadása közben a rendezőség gondoskodott arról, hogy egy budapesti vendégművész, ifj. Fáy Frigyes úr remek zongorajátékában is gyönyörködhettünk. Ő Liszt Ferenc két klasszikus művét: „Consolation”, „Cantique d'amour” adta elő finom árnyalás és kitűnő technikával, a magyar dalok játékszámból pedig meggyőződtünk, hogy azok szalonképessége csapán az előadótól függ. Nem kis művészi élvezetet nyújtott továbbá Goldmark Bába királynőjének phisharmonium és zongorán való előadása, Szikladyi Károly úr és a dalegyesit érdemes karnagya Zelenka János tanár úr által. Általában az egész program a klasszikai zene kultiválásának volt szép bizonyíték. Közben-közben vidáman folyt a csavetés és mulatozás az asztalok körül, hol mindenütt feltűnt Garam Jenő egyetli elnök megyerő alakja. Azután pedig Terpsychore a tánc, istenusjének hódolt a fatalság, csaknem kiválóan kivirradtig.

Színészet. A mult hét előadásából 3 db. emelkedik ki; „A falu rosza”, „A furcsa háború” és „Margit nászfelőstéje.” A falu rosza habár a hatást nem

tévesztette el, mégsem mondható sikerültnek. Vontatva ment, s a jellem szerepek győzelegényekre akadtak. Egyedül Bocskay Józsa tnt ki a „Finum Rózsában”, correct játékkal és kellemes csengésű hangjával. Igen sikerült volt a „furcsa háború”, mely szép és intelligens közönség előtt játszattott el a mult kedden. A nehéz operette minden részlete kitűnően volt betanítva és betanulva, az egyes szölamok, melyeket Bocskay Józsa a Violetában és Vaczély Irma Elsában előadtak, elragadták a közönséget. A két primadonna igen kellemes estét szerzett a jelenlétüknek. Farkas Gusztáv „Umbertót” igen választékosan adta, de leginkább magára vonta a figyelmet Toldy Ferencz ügyes játéka, ki a Markéze Fillippó herczegben a „locsifecsi” jellemet egész búségig tudta vissza tükröztetni. Gyarmati Gusztáv a Baltazár tulipán kereskedőben kisse tulzott ugyan, de egészben véve kifogástalanul adta szerepét. A kardalok is (a mi pedig a vidéki színpadokon a ritkaságok közé tartozik) ezen darabban egészen élvezetők voltak. Általában azt mondhatjuk, hogy ezen operette előadása nagy tetazést, sőt az eddigieket tekintve, nagy feltűnést szerzett. Kár, hogy oly kevesen részesültek ezen est élvezetében. A darab másnap leszál litott árak mellett ismételtetett. Csütörtökön Kövesy népszerű és kedvelt színészünk jutalomjátékául „Margit nászfelőstéjét” adta a társulat, meglehetősen telt ház előtt. A parab sok bohó epizódja kellemes mulatságot okozott. Ezuttal Kövesy volt az est hőse, ki Keresztélyt, a meglehetősen nehéz jellem szerepét a közönség tapsai között állta ki. Pompás volt Szigligeti József játéka a „Czeizig” inasban; minden megjelenése habotát gerjesztett. Általános a panasz, hogy közönségünk nem pártolja ez idén úgy a színészetet, mint a mult években. Pedig ezen társulat méltán megérdemli a partifogást.

Szécsényben Emberger Ferencznél egy jó karban lévő kitűnő zongora szabadkézből eladó.

Öngyilkosság B-Gyarmaton Laczko Mihály asztalos segéd f. hó 3-án pisztolylyal vetett véget életének. Az öngyilkosságra az vezette, mert kiűlt, hogy Robély Adalbert mesterétől egy arany órát, 4 arany gyűrűt és 41 frtot eltulajdonított.

Nyílttér.)

A „Nógrádi Lapok” 25-ik számában Fity Hándor és Csorvénak Károly által alkírt nyílttérre, az itt megnevezetteket alávaló rágalmaszoknak nyílttérre; a megnevezett harmadik aláíróhoz pedig semmi szavam. — Szék. 1883. június 25-én. Flachy Gusztáv.

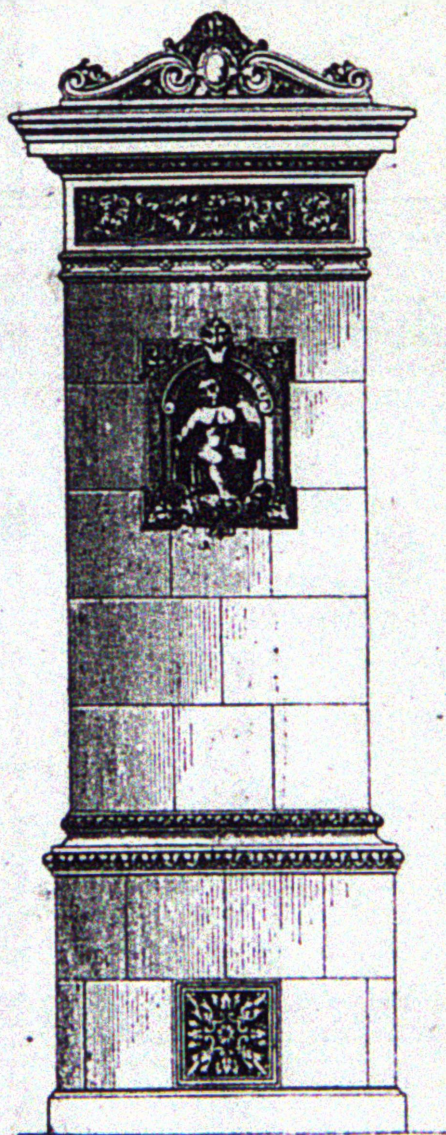
E rovatban a közölttekért nem felelő a Szerk.

Felelős szerkesztő:

Horváth Danó.

KRONDORFI
Savanyu-Kút
STEFANIA
Koronaherczegnő
forrás.
Teljeszt 1882
arany érem.

Szécsényben természetes égy. asztali víz, hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor hántalmánál. Kútállalat Kahlé társas Krondorfbán Carlsbad mellett.
Főraktár B-Gyarmaton Omazta és Bachár uraknál.

CSERÉP-KÁLYHA RAKTÁR.

Miután IPOLYSAGON megbizottunk FELDMANN KAROLY faterkeskedő házában május hó 1-én berendezett cserép-kályha raktárunk elégtelennek bizonyult arra, miszerint ily nagy vidéket cserépkályhakkal elláthasson, szükségesnek találtuk még egy cserépkályharaktár felállítását.

Tisztelettel értesítjük tehát a n. 6. közönséget, hogy az ipolysági raktár mnghagyása mellett

B-GYARMATON

megbizottunk Karlik János építész,

épület raktára és vegyes építési anyagok kereskedésében szintén rendeztünk be a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelő

cserép-kályha raktárt,

hol is június 1-től szép, izlésteljes és korszerű

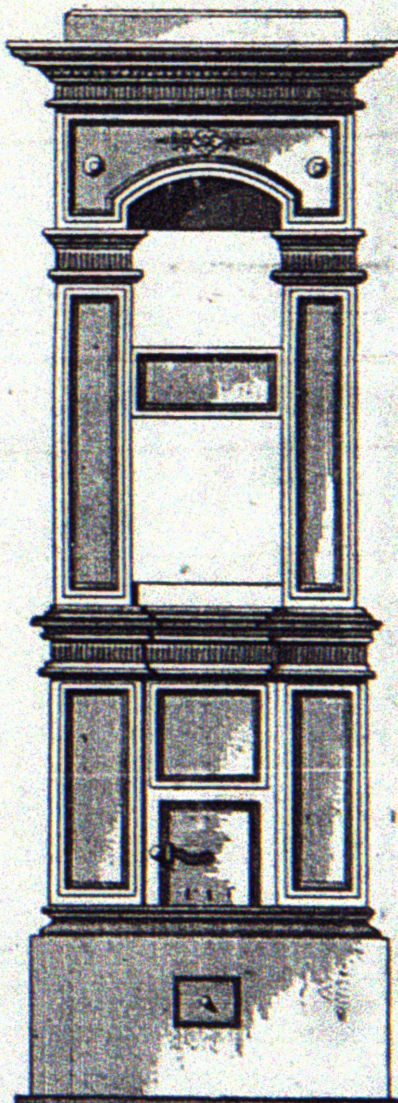
C SERÉP - K Á L Y H Á K A T

legjutányosabb árak mellett kiszolgáltattunk.

Jó hírnevű üzletünket a n. 6. közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Kelt Esztergomban, 1883. évi június 1-ő napján. 3-3

Özvegy Mezey Anna és veje Weis Mihály.

699—883. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A szécsényi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közbirró teszi, hogy a Magyar Földhitelintézet végrehajtónak Báthly Barna végrehajtást szenvedő elleni 3191 frt 12 kr. tőkekötvetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a b. gyarmati kir. törvényszék illetve szécsényi kir. járásbírósa területén lévő Karancs-Keszi községében fekvő és ezen község 69. számú telekkönyvi ívében A + 1—12. sorozat alatt nemesi birtokozim alatt felvett ingatlanok és ezek összes tartozékai az árverést 8000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennnebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi augusztus hó 10-ik napján délelőtti 10 óra kor Karancs-Keszi házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 száz-tólját vagyis 800 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ha azonban a Magyar Földhitelintézet szintén óhajta árverezni, az esetben ezen intézet a bánatpénz letétele alól felmentetik.

Kelt Szécsényben a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1883. évi aprillis hó 21-én. 3—3

965—883. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A szécsényi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közbirró teszi, hogy Harzen Emilia végrehajtónak Ivánka Béla végrehajtást szenvedő elleni 4311 frt tőkekötvetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a b. gyarmati kir. törvényszék illetve szécsényi kir. járásbírósa területén lévő Dolány községében fekvő és ezen község 2. sz. tkvi ívében A + 1 3 9 soroz. alatt bevezetett curialis birtokra és ennek mindazon tartozékaira nevezetesen minden felépítményre, lakházra, stb az árverést 23925 frt 85 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennnebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi szeptember hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Szécsényben a telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 száz-tólját vagyis az annak megfelelő összeget készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. járásbírósa mint tikkvi osztályának 1883-ik évi május hó 25-én. 3—3

GUTJAHR és MÜLLER

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár

a Margithid közelében, ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurök gazdasági számára:

Járgány-Cseplőgépek
Fecskető rosták.
Bukorica morzsoló
Pecskavágók.
Loraszítók.

Különlegességek mal-
mek számára:

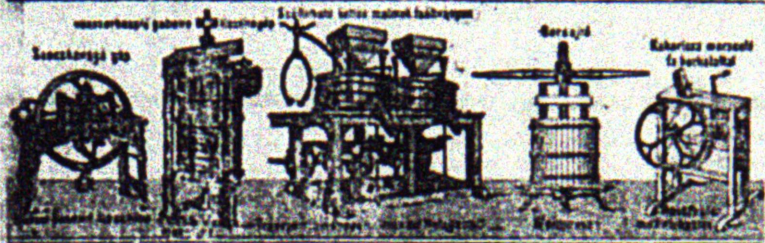
Duplamalmok.
Malom trieurhenger.
Gabona osztályozó-
hengerek.
Koptatógépek.
Dara választógépek.
Tárolók.
Detacherók.

Malom alkatrészek:

Transmissiók.
Műkerek.

Rostalemezek:

Cseplőgéprosták.
Liszthenger sziták.
Koptató-lemezek.
Ráspoly lemezek stb.

Árjegyzőkek kívánatra ingyen és bérmentve.

25-3

Italmérési haszonbérlet.

A Nógrádmegyei Nótincs községi közbirtokosság tulajdo-
nát képező, a vácz-rétsági országút mentén Pusztalókban
fekvő, jó karban létező vendégfogadó és italmérési jog a folyó
1883. évi október 1-től fogva három évre nyilvános árverés útján
haszonbérbe adandó. Árverési határidő: 1883. évi július 22-ének
delutáni 4 órája Nótincs község bírája házában. Kiküldési ár
300 forint. Bónatpénz 30 forint.

Egyéb feltételek Nótincsen az árverés határidőnapján, azt
megelőzőleg a fennnevezett közbirtokosság felügyelője, t. Major
Iván közbirtokos úrnál megtudhatók.

1-1

Egy használt de jó karban lévő
FÉLFEDELES HINTÓ
a szügyi paplakon
olcsón eladó.

3-3

Eredeti „Hollingsworth“ és „Tiger“ szénagereblyék,
vető-gépek és „BAKER“ rosták,
legújabb szerkezetű, szabadalmazott könnyű háromvasú ekék,

úgyis minden más legjobb szerkezetű gazdasági gépek

jótállás mellett a legolcsóbban kaphatók:

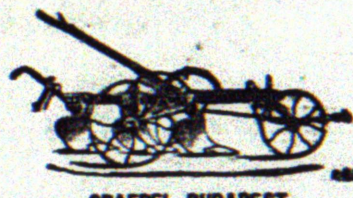
GRAEPEL BUDAPEST.

GRAEPEL HUGO

MARSHALL SONS & CO. LMTD. FŐÜGYNÖKÉNél

BUDAPESTEN, VI. kerület, gyár-utca 58. sz., bárány-utca (16. sz.) sarkán

Részletes képes árjegyzékek (Marshall Sons & Co.-féle gőzmotorgépek és cseplőgépekről is) kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

GRAEPEL BUDAPEST.

3-3

ROBEY & CO. COMP.

Budapest, IX-ik kerület, Üllői út 35-ik szám alatt.

Ajánlják országwide legjobbnak ismert

lüzanyagot megtakarító

szén-, fa- és szalmafűtésre

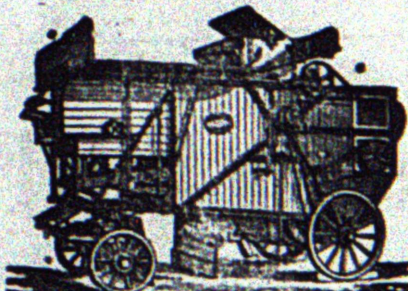
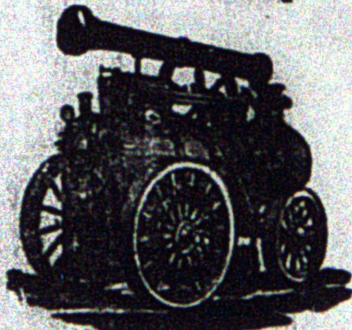
berendezett

gőzmotordonyoikat

felülmúlhatatlan és bármely időjárás viszony-
ságaiknak legjobban ellenálló

vasgerendás cseplőgépeiket

szabadalmazott magán-étető szerkezettel
vagy a nélkül.

Árjegyzékek, úgy Magyarország elsőrendű uradalmi és gazdától származó s gőzcseplő készleteink rend-
kívül nagy munkaképességéről és utóérhetően tartósságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó legújabb
kiadványunkat, kívánatra bérmentve küldjük.

8-10

RUSTON, PROCTOR és társa

Budapest, Nádor-utca 39 és 41. szám,

ajánlják a legelső [díj]akkal kitüntetett

gőzmotordonyoikat

fa- és szénfűtésre,

szabad. szalmafűtő

gőzmotordonyoikat

Hoffherr-féle egyszerű és tisztító cseplőkészleteket járganyhajtásra.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

8-10

gőzcseplőgépeiket

dobmentő

68

űszeglisztítóelőkészülékkel

FEHÉR MIKLÓS
vezérigynöke a magyar kir. államvasutak gépgyárának.

Budapest, Üllői út 25. sz. Kizárólag.
Ajánlja a nagy, kir. államvasutak gépgyárának készült felülmúlhatatlan gőzmotordony és vaakeretű gőz-
cseplőgépeket, továbbá 4-6 lóerejű kettős tisztító szerkezettel ellátott híres Hornsby gőzcseplőgépeket.

Kiseb gépek és cseplőkészletek számára melleg ajánlom 2-3 lóerejű gőzmotordony és könnyen
szállítható, nagy munkaképességű, hazai viszonyokhoz alkalmazott amerikai rendszerű szilárd gőzcseplőgépeket.
Valamint a legújabb szerkezetű szabadalmazott járgányos cseplőgépekre 2-4 lóerőre, me-
lyek tisztító és szálkáló készülékkel vannak ellátva, valamint az eredeti angol Hornsby-féle legújabb és könnyű
Paragon szilárd gőzmotordony után készült teljes szétválasztó gépekre.
Eredeti amerikai Hollingsworth és angol szétválasztók stb. stb.
Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek.

6-6